

Παραγωγή υδατοκαλλιέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει σχετικά στάσιμη σε σύγκριση με την αυξανόμενη παγκόσμια παραγωγή εκτρεφόμενων θαλασσινών. Τα τελευταία 20 χρόνια, η Επιτροπή προσπάθησε να αυξήσει το δυναμικό παραγωγής της ΕΕ μέσω της κατάρτισης διαφόρων εγγράφων στρατηγικής και κατευθυντήριων γραμμών, ενώ το 2016 συστάθηκε το γνωμοδοτικό συμβούλιο για την υδατοκαλλιέργεια. Το όργανο αυτό απαρτίζεται από εκπροσώπους του κλάδου και άλλων σχετικών οργανώσεων των ενδιαφερόμενων μερών, και παρέχει συμβουλές στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και στα κράτη μέλη.

Ιστορικό

Ενώ η παγκόσμια παραγωγή υδατοκαλλιέργειας τετραπλασιάστηκε κατά την περίοδο 1990-2017, η συνολική παραγωγή εκτρεφόμενων θαλασσινών στα κράτη μέλη της ΕΕ παρέμεινε σταθερή για μεγάλο χρονικό διάστημα στους 1,2 εκατομμύρια τόνους περίπου. Ωστόσο, τα αριθμητικά στοιχεία για την παραγωγή στην ΕΕ αυξήθηκαν πρόσφατα κατά περίπου 24 %, ενώ η αξία της ευρωπαϊκής παραγωγής υδατοκαλλιέργειας ανήλθε σε 5,6 δισεκατομμύρια ευρώ το 2017. Το 76 % αυτού του αριθμού αντιστοιχούσε σε προϊόντα αλιείας και το 24 % σε καρκινοειδή και μαλάκια. Οι παραγωγοί υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ επικεντρώθηκαν κυρίως σε τέσσερα είδη: μύδια (35 % της συνολικής ποσότητας), σολομό (15 %), πέστροφα (14 %) και στρείδια (7 %), ενώ άλλα σημαντικά εκτρεφόμενα είδη στην ΕΕ είναι η συναγρίδα, ο κυπρίνος, το λαβράκι και τα κυδώνια.

Οι βασικοί παραγωγοί υδατοκαλλιέργειας μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ το 2017 ήταν η Ισπανία (21%), η Γαλλία (15%), το Ηνωμένο Βασίλειο (14%), η Ιταλία (14%) και η Ελλάδα (10%), που από κοινού αντιστοιχούσαν περίπου στο 74% της συνολικής παραγωγής υδατοκαλλιέργειας. Ωστόσο, αν ληφθεί υπόψη η αξία της παραγωγής, το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν ο κύριος παραγωγός (21%) και ακολουθούσαν η Γαλλία (16%), η Ισπανία (13%) η Ελλάδα (12%) και η Ιταλία (11%). Τα δίθυρα μαλάκια (μύδια, στρείδια και κυδώνια) κυριαρχούν στην Ισπανία, τη Γαλλία και την Ιταλία. Το Ηνωμένο Βασίλειο παρήγε κυρίως σολομό, ενώ η Ελλάδα παρήγε κυρίως λαβράκι και τσιπούρα.

Στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας

Σε πρώτο στάδιο, για να αντιμετωπίσει τη στάσιμη παραγωγή της υδατοκαλλιέργειας, η Επιτροπή εξέδωσε το 2002 ανακοίνωση ([COM\(2002\)0511](#)) με τίτλο «Στρατηγική

για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας». Οι στόχοι αυτής της στρατηγικής ήταν οι ακόλουθοι:

- δημιουργία μακρόχρονης και ασφαλούς απασχόλησης ιδιαίτερα σε περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία, καθώς και αύξηση της απασχόλησης στην υδατοκαλλιέργεια κατά 8 000-10 000 ισοδύναμα θέσεων πλήρους απασχόλησης για την περίοδο 2003-2008·
- διασφάλιση της διαθεσιμότητας στους καταναλωτές προϊόντων που να είναι υγιεινά, ασφαλή και καλής ποιότητας, καθώς και προώθηση υψηλών προτύπων υγείας και καλής μεταχείρισης των ζώων·
- διασφάλιση ενός περιβαλλοντικά υγιούς κλάδου.

Ωστόσο, η στρατηγική δεν πέτυχε τους στόχους της, ιδίως όσον αφορά την αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης: δεν επιτεύχθηκε ούτε ο στόχος της ανάπτυξης με ρυθμό 4% ούτε ο στόχος της δημιουργίας 8 000 έως 10 000 νέων θέσεων απασχόλησης.

Το βασικό πρόβλημα του τομέα της υδατοκαλλιέργειας είναι η απουσία ανάπτυξης της παραγωγής, σε αντίθεση με τους υψηλούς δείκτες ανάπτυξης που σημειώνονται σε παγκόσμια κλίμακα. Ωστόσο, ο τομέας έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο σε ζητήματα όπως η εξασφάλιση της προσφοράς ποιοτικών προϊόντων στους καταναλωτές και η εξασφάλιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

Πέραν των τυπικών εμποδίων και περιορισμών, η ευρωπαϊκή υδατοκαλλιέργεια έχει να αντιμετωπίσει από το 2002 τον αυξανόμενο ανταγωνισμό τρίτων χωρών, τις κρίσεις διακυβέρνησης και, μετά το 2007, τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης.

Οικοδομώντας ένα βιώσιμο μέλλον για την υδατοκαλλιέργεια — Νέα ώθηση στη στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας

Προκειμένου να προσδιοριστούν και να αντιμετωπιστούν τα αίτια της στασιμότητας παραγωγής στην υδατοκαλλιέργεια της ΕΕ, η Επιτροπή δημοσίευσε, επτά χρόνια αργότερα, και συγκεκριμένα στις 8 Απριλίου 2009, τη δεύτερη ανακοίνωσή της ([COM\(2009\)0162](#)) σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια. Η νέα αυτή ανακοίνωση είχε τον τίτλο «Οικοδομώντας ένα βιώσιμο μέλλον για την υδατοκαλλιέργεια — Νέα ώθηση στη στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας». Στόχος της ήταν να διασφαλίσει ότι η ΕΕ παραμένει βασικός παράγων σε αυτόν τον στρατηγικό τομέα, αυξάνοντας την παραγωγή και την απασχόληση με την εφαρμογή των ακόλουθων μέτρων:

A. Προώθηση της ανταγωνιστικότητας της ενωσιακής παραγωγής υδατοκαλλιέργειας μέσω:

- έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης·
- προώθησης χωροταξικού σχεδιασμού για υδατοκαλλιέργειες με στόχο να επιλυθούν τα προβλήματα χωροταξικού ανταγωνισμού·

- διευκόλυνσης των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της αγοράς·
- προώθησης της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας σε διεθνή κλίμακα.

B. Καθιέρωση των προϋποθέσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας μέσω:

- διασφάλισης της συμβατότητας μεταξύ υδατοκαλλιέργειας και περιβάλλοντος·
- διαμόρφωσης μιας βιομηχανίας εκτροφής υδρόβιων ζώων με υψηλό δείκτη απόδοσης·
- διασφάλισης της προστασίας της υγείας του καταναλωτή, και αναγνώρισης των οφελών για την υγεία από τα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας.

Γ. Βελτίωση της εικόνας και της διαχείρισης του κλάδου μέσω:

- καλύτερης εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ·
- μείωσης του διοικητικού φόρτου·
- διασφάλισης της συμμετοχής όλων των παραγόντων και παροχής της δέουσας πληροφόρησης στο κοινό·
- διασφάλισης επαρκούς εποπτείας του τομέα της υδατοκαλλιέργειας.

Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ

Οι στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές ([COM\(2013\)0229](#)) που δημοσίευσε η Επιτροπή στις 29 Απριλίου 2013, αποσκοπούσαν εν τέλει στο να βοηθήσουν τα κράτη μέλη κατά τον καθορισμό των εθνικών τους στόχων, λαμβάνοντας υπόψη τις αντίστοιχες θέσεις εκκίνησής τους, τις εθνικές ιδιαιτερότητές τους και τις θεσμικές τους ρυθμίσεις. Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές κάλυπταν τέσσερις τομείς προτεραιότητας:

- απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών και μείωση του χρονικού διαστήματος για την έκδοση άδειας σε μονάδες υδατοκαλλιέργειας·
- συντονισμό χωροταξικού σχεδιασμού για την υπέρβαση των εμποδίων που προκαλεί η έλλειψη χώρου·
- ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ενωσιακής υδατοκαλλιέργειας·
- προώθηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού.

Πολυετή εθνικά στρατηγικά σχέδια

Όπως ορίστηκε στο άρθρο 34 του νέου βασικού κανονισμού της ΚΑΠ (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013^[1]), τα κράτη μέλη όφειλαν να υποβάλουν [πολυετή εθνικά στρατηγικά σχέδια](#) για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας στην επικράτειά τους για την περίοδο 2014-2020. Η Επιτροπή ενθάρρυνε την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών μέσω διαφόρων εργαστηρίων και συναντήσεων. Στη συνέχεια, διευκόλυνε τον συντονισμό των εθνικών μέτρων που

[1] [EE L 354 της 28.12.2013, σ. 22.](#)

προβλέπονταν στα πολυετή εθνικά στρατηγικά σχέδια. Τα κράτη μέλη διενήργησαν ενδιάμεση αξιολόγηση της εφαρμογής των πολυετών εθνικών στρατηγικών σχεδίων τους για την υδατοκαλλιέργεια στα τέλη του 2017. Οι τελικές εκθέσεις αξιολόγησης θα πρέπει να υποβληθούν από τις εθνικές κυβερνήσεις στις αρχές του 2021.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Το Κοινοβούλιο έχει εγκρίνει πολυάριθμα ψηφίσματα με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση του τομέα της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ:

- Ψήφισμα της 16ης Ιανουαρίου 2003 σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση: παρόν και μέλλον^[2].
- Νομοθετικό ψήφισμα της 27ης Απριλίου 2006 σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου που αφορά τις απαιτήσεις υγειονομικού ελέγχου για τα ζώα υδατοκαλλιέργειας και τα προϊόντα τους και σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση ορισμένων ασθενειών των υδρόβιων ζώων^[3].
- Νομοθετικό ψήφισμα της 14ης Νοεμβρίου 2006 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου που αφορά τη χρήση, στην υδατοκαλλιέργεια, ξένων και απόντων σε τοπικό επίπεδο ειδών^[4].
- Νομοθετικό ψήφισμα της 14ης Νοεμβρίου 2006 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου περί τροποποίησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου για την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας^[5].
- Ψήφισμα της 4ης Δεκεμβρίου 2008 σχετικά με την κατάρτιση ευρωπαϊκού σχεδίου διαχείρισης των κορμοράνων με σκοπό τη μείωση των αυξανόμενων ζημιών που προκαλούν οι κορμοράνοι στα αποθέματα αλιευμάτων, στην αλιεία και στην υδατοκαλλιέργεια^[6].
- Ψήφισμα της 17ης Ιουνίου 2010 σχετικά με μια νέα ώθηση στη στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας^[7].
- Ψήφισμα της 8ης Ιουλίου 2010 σχετικά με το καθεστώς εισαγωγής στην ΕΕ προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας με προοπτική τη μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΠ)^[8].
- Νομοθετικό ψήφισμα της 23ης Νοεμβρίου 2010 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αφορά την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 708/2007 του Συμβουλίου για τη χρήση στην υδατοκαλλιέργεια ξενικών και απόντων σε τοπικό επίπεδο ειδών^[9].

---

[2] [EE C 38 E της 12.2.2004, σ. 318.](#)

[3] [EE C 296 E της 6.12.2006, σ. 106.](#)

[4] [EE C 314 E της 21.12.2006, σ. 73.](#)

[5] [EE C 314 E της 21.12.2006, σ. 76.](#)

[6] [EE C 21 E της 28.1.2010, σ. 11.](#)

[7] [EE C 236 E της 12.8.2011, σ. 132.](#)

[8] [EE C 351 E της 2.12.2011, σ. 119.](#)

[9] [EE C 99 E της 3.4.2012, σ. 177.](#)

- Νομοθετικό ψήφισμα της 12ης Σεπτεμβρίου 2012 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αφορά την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας^[10].
- Νομοθετικό ψήφισμα της 10ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου^[11].
- Ψήφισμα της 8ης Σεπτεμβρίου 2015, σχετικά με την αποδέσμευση του δυναμικού έρευνας και καινοτομίας στη γαλάζια οικονομία για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και ανάπτυξης^[12].
- Ψήφισμα της 12ης Μαΐου 2016 σχετικά με την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας στην εστίαση και στο λιανικό εμπόριο^[13].
- Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Ιουνίου 2018 «Προς έναν βιώσιμο και ανταγωνιστικό ευρωπαϊκό τομέα υδατοκαλλιέργειας: τρέχουσα κατάσταση και μελλοντικές προκλήσεις»^[14].

Marcus Ernst Gerhard Breuer / María Dolores CASTRO CADENAS
05/2020

---

[10] [EE C 353 E της 3.12.2013, σ. 212.](#)

[11] [EE C 468 της 15.12.2016, σ. 237.](#)

[12] [EE C 316 της 22.9.2017, σ. 64.](#)

[13] [EE C 76 της 28.2.2018, σ. 40.](#)

[14] [EE C 28 της 27.1.2020, σ. 26.](#)

